

SELETUSKIRI nr 1.1-C.2/1881

põllumajandusministri määruse "Loomakasvatusehitiste investeeringutoetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord" eelnõu juurde

Sissejuhatus

Põllumajandusministri määrus kehtestatakse "Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse" (edaspidi *seadus*) § 45⁴ lõike 2, § 45⁵ lõigete 2 ja 3 ning § 45⁶ lõike 4, komisjoni määruse (EÜ) nr 1975/2006, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 rakendamise üksikasjalikud eeskirjad kontrollimenetluse rakendamise ja maaelu arengu toetusmeetmete nõuetele vastavuse kohta (ELT L 368, 23.12.2006, lk 74–84), artikli 4 lõike 1 ja artiklite 26–28, komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006, millega sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 368, 23.12.2006, lk 15–73) artiklite 17 ja 44 alusel ning kooskõlas nõukogu määruse (EÜ) 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (EÜT L 277, 21.10.2005, lk 1–40) artikli 18 lõike 4 alusel heaks kiidetud "Eesti maaelu arengukavaga 2007–2013" (edaspidi *arengukava*). Määruse eelnõu ja seletuskirja koostasid Põllumajandusministeeriumi maaelu arengu osakonna maaettevõtluse büroo juhataja asendaja Ülle Puusta (tel 625 6294) ning sama büroo koosseisuväline teenistuja Harry Pässe (tel 625 6527). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi õigusosakonna nõunik Jaana Lepik (625 6260).

Määruse eelnõu eesmärgiks on kehtestada arengukavas programmiperioodil 2007–2013 (edaspidi *programmiperiood*) loomakasvatusehitiste investeeringutoetuse (edaspidi *toetus*) kaudu toetatavad tegevused, toetuse määr ja suurus, nõuded taotlejale ja taotlusele, taotluse esitamise tähtaeg ja asutus, kellele taotlus esitatakse, taotluse läbivaatamise tähtaeg, taotleja ja taotluse nõuetele vastavaks tunnistamise tingimused ja kord, taotluste hindamise kriteeriumid ja taotluste hindamise kord, taotluse rahuldamise kord ning toetuse väljamaksete teostamise tingimused ja kord. Euroopa Liidu liikmesriigid koostavad nõukogu määruse (EÜ) 1698/2005 alusel arengukava, kus sätestatakse, milliseid meetmeid kavatseb liikmesriik aastatel 2007–2013 rakendada, et arendada põllumajandustootmise ja maapiirkonna ettevõtluse konkurentsivõimet, arendada kohalikku omaalgatust ning säilitada põllumajandusmaastikke.

Põllumajandustootmise konkurentsivõime tõstmiseks kavandatakse aastatel 2007–2013 toetada põllumajandusettevõtjate investeeringuid põllumajandusettevõtte ajakohastamise toetuse kaudu.

Toetuse üldeesmärk on suurendada põllumajandusliku tootmise konkurentsivõimet põllumajandusliku tegevuse mitmekesistamise, nõuetekohase põllumajanduse edendamise ja biomassi kasutuse edendamise kaudu.

Nimetatud toetuse raames toetatakse lähtuvalt toetuse üldeesmärgist järgmisi investeeringuid:

- 1) investeeringud mikropõllumajandusettevõtte arendamiseks;
- 2) investeeringud loomakasvatusehitisse;
- 3) investeeringud bioenergia tootmisse.

Loomakasvatusehitise investeeringutoetuse spetsiifilised eesmärgid on järgmised:

- 1) suurendada konkurentsivõimet, sh soodustada uute tehnoloogiate kasutusele võtmist ja uuenduste tegemist ;
- 2) kaasa aidata keskkonna- ja tööohutuse ning loomade heaolu parandamisega kaasnevate nõuete täitmisele.

Eelnõu sisu

Määruse § 2 lõigetes 1 ja 2 on sätestatud, kellele antakse toetust. Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 26 kohaselt makstakse põllumajanduse investeeringutoetust põllumajandusettevõtjale. Toetust saavad antud määruse raames taotleda veise-, sea-, lamba-, kitse-, hobuse- või linnukasvatusega tegelev ettevõtja.

Põhinõudena on sätestatud, et taotleja omatoodetud põllumajandussaaduste müügitulu ja omatoodetud põllumajandussaaduste töötlemisest saadud põllumajandustoodete müügitulu kas koos või eraldi peab moodustama taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastal vähemalt 50% ettevõtja kogu müügitulust.

Määruse § 2 lõige 2 sätestab, et sama investeeringuobjekti kohta võivad toetust taotleda ka kaks või enam taotlejat ühiselt, kui investeeringuobjekt kuulub nende kaasomandisse. Kaasomand peab väljendama taotlejale kuuluvate loomakohtade arvu või kaasomandi osaluse suurust.

Kui toetust taotletakse uue ehitise ehitamiseks, seadmete ostmiseks ja paigaldamiseks, siis peab investeeringuobjekt kuuluma kaasomandisse pärast investeeringu tegemist.

Määruse § 3 lõike 1 punkt 1 sätestab, et taotleja majandustegevus peab taotluse vahetult esitamisele eelnenud majandusaastal või taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaastale eelnenud majandusaastal olema kasumis.

Määruse § 3 lõike 1 punkt 2 sätestab, et taotleja võlakordaja ehk võõrkapitali osakaalu näitaja ei olnud taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaastal suurem kui 0,7. Selleks jagatakse lisas 1 toodud äriplaani tabelis 5 märgitud taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kohta märgitud kohustuste summa koguvara summaga.

Määruse § 3 lõike 1 punkt 2 eesmärgiks on vältida põllumajandusettevõtete liigset laenamist ja selle kaudu maandada riske, mis võivad tekkida juhul, kui ettevõtte on liigselt sõltuv võõrkapitalist.

Määruse § 3 lõike 1 punkt 3 sätestab, et taotleja maksevõime näitaja, mille arvutamiseks jagatakse taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kohta märgitud käibevara summa lühiajaliste kohustuste summaga, peab taotluse esitamisele eelnenud majandusaastal olema suurem kui 1.

Määruse § 3 lõike 1 punkt 3 eesmärgiks on vältida põllumajandusettevõtte käibevahendite puudujääki ning sellest tulenevaid võimalikke majanduslikke raskusi, mida kavandatav investeering võib kaasa tuua.

Määruse § 3 lõike 1 punkt 4 sätestab, et taotlejal ei tohi olla riikliku maksu maksuvõlga või riikliku maksu maksuvõla tasumine on ajatatud. Maksuvõla tasumise ajatamise korral peavad

maksud olema tasutud ajakava kohaselt. Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametil (edaspidi *PRIA*) on õigus kontrollida taotluse menetlemise ajal riikliku maksuvõla puudumist.

Määruse § 3 lõike 1 punkt 5 sätestab, et taotleja peab täitma keskkonna-, toiduhügieeni- ja loomade heaolu nõudeid. Taotleja peab täitma "Loomakaitseaduses", "Veeseaduses" ja nõukogu määruses nr 853/2004, 29.04.2004 kehtestatud keskkonna-, hügieeni- ja põllumajandusloomade heaolu nõudeid. Lisaks peab taotleja loomakasvatusehitise olema registreeritud "Loomatauditõrje seaduse" § 7 lõike 2 alusel kehtestatud korras.

Määruse § 3 lõike 5 eesmärgiks on luua loomadele võimalikult head tingimused keskkonna, hügieeni ja loomade heaolu seiskohalt ning kaitsta neid haiguste eest.

Määruse § 3 lõike 1 punktid 6 ja 7 seavad ette piirangud toetuse taotlemisele, kui sama investeringuobjekti kohta on toetust saadud riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest või muud tagastamatut riigiabi.

Näiteks toetust ei saa taotleda investeringuobjekti kohta või sellega seotud ettevalmistava töö kohta, mille kohta on saadud toetust või taotletakse investeringutoetust riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest või muud tagastamatut riigiabi. Eelkõige on siinkohal mõeldud teisi arengukava alusel antavaid toetusi või struktuurifondide, PHARE, ISPA, Maailmapanga, EBRD-i vahenditest saadud abi ja toetust.

Kui taotleja on saanud varem toetust riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest või on saanud muud tagastamatut riigiabi, mis on kuulunud tagasimaksmisele, peab tagasimaksmisele kuulunud summa olema tähtajal tagasi makstud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral on tagasimaksed tasutud ettenähtud tähtajal ja summas.

Määruse § 3 lõike 1 punkti 8 kohaselt peab taotleja eristama selgelt oma raamatupidamises toetuse kasutamise seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest.

Määruse § 3 lõike 1 punkti 9 kohaselt ei tohi taotleja suhtes toimuda likvideerimismenetlust ega ole tehtud pankrotiotsust.

Määruse § 3 lõike 2 sätestab, et ühise taotluse esitavad taotlejad peavad taotluse esitamisele eelneval aastal olema pidanud põllumajandusloomi, kelle pidamiseks investeringuobjekti loomakoha kohta toetust taotletakse. Samuti peavad kõik taotlejad vastama toetuse saamise nõuetele

Määruse § 3 lõike 2 eesmärgiks on vältida olukorda, kus põllumajandusettevõtja võtab enesele rahalise riski valdkonnas, milles tal võib puududa kogemus.

Määruse §-s 4 on täpsemalt selgitatud, keda peetakse määruse mõistes nooreks ettevõtjaks.

Määruse §-s 5 on sätestatud tegevused, mille kohta loomakasvatusehitise investeringutoetust antakse.

Määruse § 5 eesmärgiks on suunata vahendeid loomakasvatusehitiste põhikapitali uuendamiseks, kuna loomakasvatusehitiste investeringuvajak põhjustab tõsiseid takistusi põllumajandusettevõtete konkurentsivõime püsimisel, keskkonna- ja tööohutuse ning loomade heaolu parandamisega kaasnevate nõuete täitmisel.

Toetatavad tegevused on:

1) veise-, sea-, lamba-, kitse-, hobuse- või lindude pidamiseks kasutatava loomakasvatushoone või -rajatise või loomade pidamiseks piiritletud ala (edaspidi *loomakasvatusehitis*) või selle juurde kuuluva juurdepääsutee ehitamine või rekonstrueerimine.

Toetatakse ehitamist, milleks "Ehitusseaduse" mõttes on ehitise püstitamine, ehitise laiendamine, ehitise rekonstrueerimine ning ehitise teosüsteemide muutmine. Rekonstrueerimise määratluse kohaselt "Ehitusseaduse" § 2 järgi on ehitise piirdekonstruktsioonide muutmine ning kande- ja jäigastavate konstruktsioonide asendamine, seega ei toetata tegevusi, nagu hoone lupjamine, remonttööd jm sellised tegevused.

Toetatavateks tegevusteks on näiteks ehitust ettevalmistavate mullatööde tegemine, loomakasvatusehitise (vundament, põrand, seinad, katus ja muud ehituslikud elemendid), sigala söödaköögi, lindla söödatsehhi, lüpsiplatsi ehitamine ja rekonstrueerimine.

Nimetatud tegevuste loetelu ei ole ammendav ja see teenib üksiti seaduse, arengukava ja määruse mõtte eesmärki aidata kaasa investeeringuobjekti konkurentsivõime ja keskkonna- ja tööohutuse ning loomade heolu parandamisega kaasnevate nõuete täitmisele;

2) loomakasvatusehitise juurde kuuluva sõnniku-, silo- või söödahoidla ehitamine ja rekonstrueerimine. Toetatavateks tegevusteks väljaspool loomakasvatusehitist on ainult farmi territooriumil paiknevate kõvakattega juurdepääsutee ja -platside, silo- ja söödahoidla ning sõnnikuhoidla ehitamine ning neid hooneid saab määrata ehitusprojekti asendiplaanis toodud asendi kaudu. Põllumajanduslikud hooned on ehitusregistris kasutusotstarbe järgi märgitud koodidega nr 12710–12719;

3) loomakasvatusehitisse, sõnniku-, silo- või söödahoidlasse paigaldatava paikse tehnoloogilise seadme soetamine ja paigaldamine, kui see on ehitusprojektiga ette nähtud.

Toetatakse näiteks järgmiste seadmete soetamist ja paigaldamist: farmiseadmed, sh lüpsiseadmed, lüpsirobotid, pesuseadmed, külmutusseadmed, sõnnikueemaldamisseadmed, paiksed söötmiss- ja jootmissaadmed, matid, vaakumseadmed, inkubaatorid ja muud soojendamisseadmed, ventilatsiooniseadmed, jahutusseadmed, sisekliimat reguleerivad muud seadmed, farmisisesed elektrisüsteemid, kütteseadmed, ka nt farmi olmeruumide kütmiseks mõeldud seadmed, munapakendusliinid (toote esmamüügiks ettevalmistamine põllumajandusettevõttes komisjoni määruse 1998/2006 preambuli punkti 4 kohaselt).

Arvestades innovatsiooni ja teaduse arengut, ei ole toetatavate tegevuste täpne loetlemine määruuses otstarbekohane, kuna sel juhul jääksid võimalikud uued konkurentsivõimet tõstvat menetlused ja uuenduslikud meetodid toetuseta. Seega on toetatavad tegevused ära toodud üldisemalt, põhiliste investeeringuliikide kaupa.

Kõik määruse §-s 5 nimetatud investeeringuobjektid peavad kajastuma ehitusprojektis.

Määruse § 5 lõige 2 sätestab, et toetatava tegevuse osaks võib olla ka investeeringuobjektiga seotud ettevalmistav töö, milleks võivad olla projekteerimistöö tegemine ja projekteerimiseks vajalik ehitusgeoloogilise ja -geodeetilise uurimistöö.

Lisaks võib taotleda toetust ka investeeringuobjekti ehitus- ja järelvalvetööde üle omanikujärelevalve teostamiseks.

Määruse § 5 lõige 3 sätestab, et toetust saab taotleda ka investeeringuobjekti juurde kuuluvate automaat- või infotehnoloogiaseadmete kohta, mis ei saa olla iseseisvaks investeeringuobjektiks.

Määruse § 5 lõige 4 sätestab, et taotleja rekonstrueeritav loomakasvatusehitist peab olema registreeritud "Loomatauditõrje seaduse" § 7 lõike 2 alusel kehtestatud korras.

Määruse § 5 lõigetes 5 ja 6 kehtestatakse investeeringuobjekti omandikuuluvus nii eraldi taotlejate kui ka ühise taotluse esitavate taotlejate puhul.

Investeeringuobjekt ja selle alune maa peavad olema taotleja omandis. § 5 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevuse puhul peab loomakasvatushoone, mille juurde kuuluva juurdepääsutee ehitamiseks toetust taotletakse, olema samuti taotleja omandis. Kui toetust taotlevad kaks või enam taotlejat ühiselt, peavad investeeringuobjekt ja selle alune maa olema nende kaasomandis.

Määruse § 6 lõikes 1 sätestatakse abikõlblikud kulud.

Abikõlblikud on § 5 lõigetes 1 nimetatud tegevuste kulud.

Määruse § 6 lõikes 1 nimetatud kulude maksumuse moodustavad investeeringuobjekti maksumus ning investeeringuobjektiga seotud ettevalmistava töö maksumus (ehitusprojekt ning projekteerimiseks vajalik ehitusgeoloogiline ja -geodeetiline uurimistöö) kuni 12% ulatuses investeeringuobjekti toetuse suurusest, omanikujärelevalve tegemise maksumus kuni 3% toetuse suurusest ning investeeringuobjekti tähistamiseks vajaliku sümboolika maksumus. Investeeringuobjekti maksumuse alusel arvestatakse taotlejale makstav toetuse suurus, võttes arvesse määruse §-s 8 sätestatud toetusmäärasid.

Samuti on abikõlblikud investeeringuobjekti ehitus- ja järelevalvetööde omanikujärelevalve teostamiseks tehtud kulutused.

Abikõlblikud on elektri-, kanalisatsiooni- ja veesüsteemiga liitumise kulud.

Kõik abikõlblikud kulud peavad olema põhjendatud, selged ja üksikasjalikult kirjeldatud ning taotleja peab tagama kasutatava raha otstarbeka ja säästliku kasutamise.

Määruse § 6 lõikes 3 on sätestatud kulud, mis ei ole abikõlblikud.

Abikõlblikud ei ole keskkonnamõju hindamisega kaasnevad kulud, detailplaneeringu kehtestamisega kaasnevad kulud.

Abikõlblikud ei ole kulud, mis on tehtud väljaspool loomakasvatusehitist asuva investeeringuobjekti ehitamiseks või rekonstrueerimiseks, v.a silo- ja söödahoidla, sõnnikuhoidla ning farmi territooriumil paiknev kõvakattega juurdepääsutee ja plats.

Näiteks ei toetata väljaspool loomakasvatusehitist paiknevat rajatist või tehnoloogilist süsteemi (v.a paikne t ehnoloogiline s eade s ilo-, sööda- j a s õnnikuhoidlas), teevalgustusrajatist, biogaasitehast, biopuhastit, väikepuhastit, kaevu, kanalisatsiooni, loomakasvatusehitise juures paiknevat tuletõrje veevõtukohta jms.

Samuti ei toetata mittepaikse seadme, nt traktori, söödamikseri, mobiilse söötmis- ja jootmiseseadme soetamist.

Lisaks ei ole lubatud toetada kulusid, mis on vastuolus nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikliga 71 ja komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006, milles sätestatakse nõukogu määruse

(EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 368, 23.12.2006, lk 15–73), artikliga 55 kehtestatud abikõlblikkuse kriteeriumitega. Seal hulgas ei toetata ka lihtsaid asendusinvesteeringuid.

Lihtsateks asendusinvesteeringuteks komisjoni määruse (EÜ) Nr 1857/2006 15.12.2006 artikli 2 punkti 17 kohaselt loetakse investeeringud, mille abil asendatakse olemasolev hoone, rajatis või masin või selle osa uue ajakohastatud ehitise või masinaga või selle osaga ilma tootmisvõimsust 25% võrra suurendamata või tootmise laadi või kasutatavat tehnoloogiat põhjalikult muutmata. Asendusinvesteeringuks ei loeta vähemalt 30 aasta vanuse põllumajandusehitise lammutamist ja asendamist ajakohastatud ehitisega ega põllumajandusehitise rekonstrueerimist, kui selle kulud moodustavad vähemalt 50% uue samaväärse ehitise väärtusest.

Asendusinvesteeringuks ei loeta ka üle kümne aasta vanuse paikse tehnoloogilise seadme asendamist uue masina ja seadmega.

Toetatavate kulude alla ei kuulu käibemaks juhul, kui taotlejal on võimalik taotleda selle tagastamist "Käibemaksuseaduse" alusel; liisingumaksud, kui asja omandiõigus ei lähe üle toetuse saajale; kulud, mis on seotud kapitalirendi lepingu sõlmimisega, intressidega või kindlustusega.

Samuti ei ole käibemaks toetatav pärast seda kuupäeva, kui taotleja või toetuse saaja registreerib end käibemaksukohustuslaseks, kui ta ei olnud käibemaksukohustuslane taotluse esitamise ajal.

Abikõlblikud ei ole kulud, mis ei täida arengukava ja määruse eesmärki investeeringuobjekti konkurentsivõime ja keskkonna- ja tööohutuse ning loomade heaolu parandamisega kaasnevate nõuete täitmisele kaasaaitamisel. Kulude toetamise üldpõhimõtted on sätestatud nõukogu määruses (EÜ) nr 1698/2005 artikliga 26.

Määruse § 7 lõigetes 1–5 on selgitatud pakkumismenetlust, mille kohaselt peab taotleja olema saanud vähemalt kolm investeeringuobjekti hinnapakumist koos pakkumise tehniliste tingimuste loeteluga, mis osutavad tehnilisele spetsifikatsioonile, kui investeeringuobjekti käibemaksuta maksumus ületab 156 466 krooni. Taotleja peab olema saanud vähemalt ühe investeeringuobjekti hinnapakumise, kui investeeringuobjekti käibemaksuta maksumus on alla 156 466 krooni.

Kuna ehitise maksumus on oluliselt suurem, siis on ehitise puhul investeeringuobjekti maksumuse piiriks 469 398 krooni, millest alates peab võtma kolm hinnapakumist.

Pakkumismenetlus peab olema tehtud ka ettevalmistava töö või omanikujäreelvalve kohta, mille maksumus ületab 156 466 krooni. Ettevalmistava töö kohta peab arve või arve-saateleht olema väljastatud pärast praegu kehtiva programmi algust, st pärast 1. jaanuari 2007.

Määruse § 7 lõiked 6–9 sätestavad pakkumise summa, kulude põhjendatavuse ning kitsendused taotleja ja pakkuja suhtes. Tõendamaks, et investeering ei oleks asendusinvesteering, kus põllumajandusehitise rekonstrueerimise kulud moodustavad vähem kui 50% uue samaväärse ehitise väärtusest, peab investeeringuobjekti hinnapakumine sisaldama ka uue samaväärse investeeringuobjekti ehitamise hinda

Eesmärk on vältida taotleja ja hinnapakkuja seotust, mis võib tekitada ohu, et EL finantshuvisid ei ole arvestatud piisavalt, ei või taotleja ja hinnapakkuja ning nende osanik või

aktsionär omada üksteise äriühingus osalust ega kuuluda üksteise (äriühingu) juhatusse või nõukokku.

Määruse § 8 lõikes 1 on sätestatud, kuidas arvestatakse toetuse määra ja kui suure osa investeeringust võib toetus maksimaalselt moodustada.

Toetuse summa arvutatakse ehitusprojektis ettenähtud loomakohtade arvu ja lisas 1 toodud maksimaalse toetatava loomakoha maksumuse järgi.

Investeeringuobjekti kohta antav toetatav summa sõltub loomaliigiti kehtestatud toetuse summast.

Investeeringuobjekti loomakohtade arvu määramise aluseks on ehitusprojektis määratud loomakohtade arv.

Määruses käsitatakse lisas 1 nimetatud loomagruppe järgmiselt.

Piimaveiste alla kuuluvad piimalehmad – toetussumma 28 800 krooni.

Vasikate alla kuuluvad piimatõugu veiste lehm- ja pullvasikad vanuses 0–6 kuud – toetussumma 6400 krooni.

Noorloomade alla kuuluvad piimakarjakasvatuse eesmärgil kasvatatavad veised vanuses 7–24 kuud või kuni poegimiseni – toetussumma 11200 krooni.

Lihaloomade alla kuuluvad lihakarjakasvatuse eesmärgil kasvatatavad veised – toetussumma 11 200 krooni.

Nuumsigade all mõistetakse sigade vanusest lähtuvalt põrsaid alates võõrutamisest kuni nuumsigade lõppnuumani – toetussumma 3200 krooni.

Põhikarja sigade all mõistetakse põhikarja taastootmiseks peetavaid sigu.

Piimakitsede all mõistetakse piimasaamise eesmärgil kasvatavad kitsi – toetussumma 6400 krooni.

Lammaste ja kitsede toetussumma on 1300 krooni.

Muude lindude alla kuuluvad munakanad ning munade saamise eesmärgil peetavad haned ja pardid – toetussumma 100 krooni.

Vuttide toetussumma on 40 krooni.

Lihalindude alla kuuluvad lihakanatõugu kanad, kalkunid, lihatõugu haned, lihatõugu pardid, muskuspardid, sinikaelpardid, faasanid ja pärlikanad, keda kasvatatakse lihasaamise otstarbel – toetussumma 40 krooni.

Sugulindude all mõistetakse nii lihalindude kui ka munatootmise eesmärgil kasvatatavaid põhikarja linde, sh vutte – toetussumma 400 krooni

Määruse § 8 lõikes 2 on sätestatud, et § 5 lõike 1 punktides 2–4 nimetatud investeeringuobjektide kohta antava toetuse suurus arvutatakse vastavalt investeeringuobjekti maksumusele, võttes arvesse investeeringuobjekti paiknemist Eesti maaelu arengukavas 2004–2006 nimetatud ebasoodsamas piirkonnas ja ettevõtja vanust.

Määruse § 8 lõikes 3 on sätestatud, et lõigete 1 ja 2 kohaselt arvutatud maksimaalne võimalik toetuse summa ühe taotleja kohta võib olla kuni 7 823 300 krooni programmiperioodi jooksul.

Määruse § 8 lõikes 4 on sätestatud, et maksimaalne toetuse suurus ühe taotleja kohta selles määruses sätestatud toetuse puhul koos arengukava 5. peatükis nimetatud meetme 1.4.1 “Mikropõllumajandusettevõtte arendamise investeeringutoetus” ja meetme 1.4.3 “Bioenergia tootmise investeeringutoetus” raames antavate toetustega on 9 387 960 krooni programmiperioodi jooksul kokku.

Arengukava programmiperioodiks on aastad 2007-2013

Määruse § 8 lõikes 5 on sätestatud, et ühise taotluse esitavate taotlejate puhul võetakse toetuse summa suuruse arvutamisel aluseks põllumajandusloomade arv iga taotleja kohta eraldi, arvestades, et toetussumma ei ületaks koos taotlejale kuuluva investeeringuobjekti loomakoha kohta lõikes 1 kehtestatud piirmäära. Investeeringuobjektis kavandatud taotlejatele kuuluvate põllumajandusloomade loomakohtade arvuline suhe peab olema sama võrreldes taotlejatele kuuluvate põllumajandusloomade arvulise suhtega taotlemisele vahetult eelnenud majandusaasta viimase päeva seisuga. Toetuse suuruse arvestamisel ümardatakse loomakoha arv täisarvuni, kuid kokku ei tohi koos taotlejate puhul loomakohtade arv ületada ehitusprojektis ettenähtud loomakohtade arvu. Näiteks kui investeeringuobjektis kujuneb 500 pealise lehmalauda puhul loomade arvuline suhe 70,5 looma; 302,5 looma ja 127 looma, siis ümardatakse loomade arv taotlejate omavahelisel kokkuleppel vastavalt 71 ja 302 loomani või vastupidi.

Määruse § 8 lõike 5 eesmärgiks on, et iga taotleja vastutaks saadud toetuse sihipärase kasutamise eest võrdeliselt ning toetuse summa saaks määrata kaasomandi järgi.

Määruse § 8 lõikes 6 on sätestatud maksimaalne toetuse suurus kontserni kohta.

Määruse § 8 lõigete 1 ja 2 kohaselt arvutatud maksimaalne võimalik toetuse summa kontserni kuuluvate ettevõtete kohta võib olla 7 823 300 krooni programmiperioodi jooksul.

Määruse § 8 lõige 7 sätestab, et kui toetust taotleb tulundusühistu või taotlevad toetust mitu taotlejat ühiselt, on lõike 1 punktides 2 ja 3 ning lõike 2 punktides 2 ja 3 nimetatud määral võimalik toetust saada vaid juhul, kui kõik taotlejad vastavad §-s 4 sätestatud nõuetele.

Määruse § 8 lõike 7 eesmärgiks on soodustada noorte põllumajandusettevõtjate koostööd.

Määruse § 8 lõike 8 kohaselt ei saa põllumajandussaaduste tootmise tegevusalal tegutsev ettevõtja, kes omab „Konkurentsiseaduse” § 2 lõike 4 mõistes valitsevat mõju taotleja suhtes, taotleda toetust mitme ettevõtte kaudu rohkem kui 7 823 300 krooni.

Määruse § 8 lõike 8 eesmärgiks on vältida ebatervet konkurentsikeskkonda.

Määruse §-s 9 on selgitatud taotluse esitamise põhimõtteid ja sätestatud taotluse esitamise tähtaeg. Taotluse ja neis esitatud andmeid tõendavate dokumentide esitamise tähtaja kuulutab välja PRIA, avaldades selle ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Paragrahvis 10 nimetatud dokumendid esitab taotleja originaaldokumentidena, v.a juhul kui määruses ei ole ette nähtud dokumendi ära kirja esitamist.

Taotleja võib esitada ettenähtud tähtajal vaid ühe taotluse, millega võib toetust taotleda mitme investeeringuobjekti kohta.

Ühe taotluse esitanud taotleja võib sellele lisaks esitada ka ühise taotluse koos kahe või enama taotlejaga. Ühise taotluse esitavad taotlejad võivad esitada ettenähtud tähtajal samuti ühe taotluse. Kui toetust taotlevad kaks või enam taotlejat ühiselt, esitavad taotlejad ühise taotluse, kuid paragrahvi 10 lõigetes 2–3 nimetatud dokumendid ning äriplaani ja avalduse esitab iga taotleja taotluse juurde eraldi. Paragrahvi 10 lõigetes 4–6 nimetatud dokumendid esitatakse ühiselt.

Määruse §-s 10 on sätestatud toetuse taotluse kohta esitatavad nõuded. Taotlejal esitab lisaks taotlusele ja äriplaanile ka neis esitatud andmeid tõendavad dokumendid

Määruse § 10 lõikes 1 on sätestatud, et vormikohane taotlus ja äriplaan esitatakse PRIAle.

Määruse § 10 lõikes 2 on sätestatud taotleja isiku nõuetekohasust tõendavad dokumendid. Kui taotleja on kantud äriregistrisse, saab PRIA otse äriregistri andmebaasist tema andmeid kontrollida. Kui taotleja on füüsilisest isikust ettevõtja, kes ei ole kantud äriregistrisse, siis esitatakse ärakiri maksukohustuslaste registri tõendist.

Taotlejal tuleb esitada ka taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kuu esimese päeva seisuga taotleja senise tegevuskoha järgse maakonna keskkonnateenistuse õiend selle kohta, et taotlejale ei ole tehtud ettekirjutust või ettekirjutuses märgitud puudus on kõrvaldatud või taotleja kohta ei ole jõustunud süüdimõistvat süüteo otsust keskkonnanõuete rikkumise eest ajavahemikus taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta algusest kuni taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kuu esimese päevani.

Samuti tuleb esitada taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kuu esimese päeva seisuga Veterinaar- ja Toiduameti õiend selle kohta, et taotlejale ei ole tehtud ettekirjutust või ettekirjutuses märgitud puudus on kõrvaldatud või taotleja kohta ei ole jõustunud süüdimõistvat süüteo otsust loomade heaolu ja toiduhügieeni rikkumise eest ajavahemikus taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta algusest kuni taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kuu esimese päevani.

Lõike 2 punktis 3 nimetatud nimekirja alusel kontrollitakse taotleja ja tema osanike, aktsionäride või liikmete osaluse suurust ja toetusõiguslikkust. Lõike 2 punktis 4 sätestatakse nõue taotlejale, kes taotleb noorele ettevõtjale ettenähtud kõrgema määraga toetust. Kui kõrgema määraga toetust taotleb äriühing, kontrollitakse, et kõik äriühingu osad või aktsiad kuuluvad osanikele või aktsionäridele, kes on taotluse esitamise ajal nooremad kui 40 aastat. Tulundusühistu puhul kontrollitakse, kas tema kõik liikmed on füüsilisest isikust ettevõtjad, kes on taotluse esitamise ajal nooremad kui 40 aastased või äriühingud, kelle kõik osad või aktsiad kuuluvad füüsilisest isikust osanikule või aktsionärile, kes on taotluse esitamise ajal noorem kui 40 aastat.

Määruse § 10 lõikes 3 on selgitatud, millised raamatupidamise andmed ja maksukohustuse täitmist tõendavad dokumendid peab taotleja toetuse taotlemisel esitama. Asjakohaseid dokumente nõutakse majandusliku jätkusuutlikkuse tõestamiseks. Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 26 kohaselt makstakse toetust vaid taotlejale, kes tõendab oma majanduslikku jätkusuutlikkust.

Määruse § 10 lõikes 4 on sätestatud dokumendid, mille kaudu taotleja tõendab investeeringuobjekti vastavust määruses sätestatud tingimustele.

Oluline on investeeringuobjekti puhul see, et investeeringuobjekti alune maa on taotleja omandis.

Ehitusprojekt peab määruse § 5 lõike 1 punktides 1 ja 5 nimetatud investeeringuobjektide puhul kajastama loomakohtade arvu, mille alusel on võimalik arvutada toetuse suurus loomakoha kohta.

Määruse § 10 lõikes 5 on sätestatud, kui taotleja taotleb toetust ka ettevalmistava töö kohta, esitab ta ärakirja arve-saatelehest või arvest, mille on väljastanud isik, kellelt taotleja tellis

ettevalmistava töö või teenuse. Kui ettevalmistava töö eest on tasutud enne taotluse esitamist, esitab taotleja nimetatud arve-saatelehe või arve ära kirjal märgitud rahalise kohustuse tasumist tõendava arvelduskonto väljavõtte või maksekorralduse ära kirja või väljatrüki.

Määruse § 10 lõikes 6 on sätestatud, et kui taotleja ei ole saanud nõutud arvu investeeringuobjekti hinnapakumisi, lisatakse taotlusele sellekohane põhjendus.

Määruse §-des 11 ja 12 on selgitatud taotluse vastuvõtmise ja kontrollimise protseduuri. PRIA kontrollib taotluse vastuvõtmisel nõutavate dokumentide olemasolu ning taotluse tähtaegset esitamist.

Taotluse vastuvõtmise puhul on oluline see, et taotlus oleks tähtaegselt esitatud ning taotlusega oleks kaasas kõik nõutavad dokumendid, mille järel kontrollib PRIA taotleja ja taotluse vastavust nõuetele.

Selleks kontrollib PRIA, kas kõik omavahel võrreldavad andmed on samased, kõik võrreldavad andmed, sh analüüsitavad finantsmajanduslikud andmed ja nende omavahelised seosed, seda samasust kinnitavad ja kas on täidetud kõik määruses sätestatud nõuded. PRIA on vajaduse korral õigus ka taotluses esitatud andmete õigsust kontrollida taotleja juures kohapeal, tema ettevõttes, sh hoones ja kinnisasjal, ning kontrollida dokumente kohapeal. Kui taotluses esinevad puudused või ebatäpsused, esitab PRIA taotlejale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Määratud tähtjaks puuduste kõrvaldamise korral loetakse taotlus õigeaegselt esitatuks.

Kui taotleja ja taotluse nõuetekohasuse kontrollimise käigus tehakse kindlaks, et taotleja või taotlus ei vasta vähemalt ühele toetuse saamiseks esitatud nõudele, taotluses on esitatud valeandmeid või taotleja mõjutab taotluse menetlemist pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil, taotleja ei võimalda kontrollida taotluse nõuetekohasust või taotleja ei ole puuduste kõrvaldamiseks määratud tähtaja jooksul puudusi kõrvaldanud, teeb PRIA taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

Taotleja ja taotlus tunnistatakse nõuetele vastavaks, kui kõik omavahel võrreldavad andmed on samased ja nende seosed samasust kinnitavad, ei esine "Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse" § 45⁶ lõikes 2 nimetatud asjaolusid ning on täidetud kõik määruses sätestatud nõuded.

Määruse § 13 lõikes 1 on sätestatud, et PRIA hindab nõuetele vastavaid taotlusi lisas 5 toodud hindamiskriteeriumide järgi, andes taotlusele hindepunkte ning moodustab taotluste paremusjärjestuse.

Määruse § 13 lõikes 2 on sätestatud, et paremusjärjestuse moodustamisel loetakse paremaks suurema hindepunktide summa saanud taotlus. Juhul kui taotluste hindepunktide liitmisel saavad mitu taotlust võrdse hindepunktide summa, eelistatakse "Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse" § 45⁷ lõike 2 alusel taotlust, milles taotletav toetuse summa on väiksem.

Määruse § 13 lõige 3 sätestatakse, et kui toetust taotlevad mitu taotlejat ühiselt, siis hinnatakse iga hindamiskriteeriumi puhul kõiki lepingulist koostööd tegevaid taotlejaid eraldi